

§3, §4. LÔGARIT, LÔGARIT THẬP PHÂN VÀ LÔGARIT TỰ NHIÊN

2.33. a) Đúng ; b) Sai ; c) Đúng ; d) Sai ; e) Sai ; g) Đúng.

2.34. a) 6 ;   b) -6 ;   c) $\frac{14}{3}$;   d) -2.

Hướng dẫn. Biến đổi các lôgarit đã cho về dạng $\log_{a^\alpha} a^\beta$. Từ đó có

$$\log_{a^\alpha} a^\beta = \frac{\beta}{\alpha}.$$

2.35. a) 2 ; -1 ; $\frac{1}{2}$;   b) 2 ; -1 ; $\frac{1}{3}$;

c) 4 ; -2 ; $\frac{1}{2}$;   d) 3 ; -2 ; $\frac{1}{2}$.

2.36. a) $x < 7$;

b) $x < \frac{1}{2}$;

c) Không tồn tại giá trị nào của x ;   d) $x < 0$.

Hướng dẫn. Tồn tại $\log_a A \Leftrightarrow A > 0$ (giả sử đã có $a > 0, a \neq 1$).

2.37. a) $\frac{1}{3}$;

b) 216 ;   c) 25 ;

d) Không tồn tại giá trị nào của x ;

e) 1 ;   g) $\frac{1}{49}$.

Hướng dẫn. $\log_a A = b \Leftrightarrow a^b = A$ với điều kiện $a > 0 ; a \neq 1$.

2.38. a) $\log_4 16$; $\log_4 2$; $\log_4 4$; $\log_4 1$.

b) $\log_3 27$; $\log_3 \frac{1}{3}$; $\log_3 \frac{1}{27}$; $\log_3 3$.

c) $\log_2 8$; $\log_2 \sqrt{2}$; $\log_2 1$; $\log_2 \frac{1}{2}$.

d) $\log_5 5$; $\log_5 \frac{1}{25}$; $\log_5 1$; $\log_5 125$.

Hướng dẫn. $b = \log_a a^b$.

2.39. a) 2 ;

b) 5 ;

c) 5 ;

d) 11 ;

e) 15 ;

g) 5 ;

h) $\frac{2}{7}$;

i) $\frac{1}{2}$;

k) 9 ;

l) $\frac{1}{8}$;

m) 81 ;

n) 25.

Hướng dẫn. $a^{\log_a b} = b$.

2.40. a) $3a + 2b$;

b) $b + 1$;

c) $2a + b$;

d) $a + b + 1$.

Giải. a) $\log_5 72 = \log_5(8.9) = \log_5 8 + \log_5 9 = 3\log_5 2 + 2\log_5 3$
 $= 3a + 2b$.

2.41. a) $\frac{2}{5} \log_3 a + \frac{2}{15} \log_3 b$;

b) $\frac{1}{6} \log_3 b - 2 \log_3 a$;

c) $2 + 4 \log_3 a + \frac{1}{5} \log_3 b$;

d) $2 \log_3 b - 7 \log_3 a - 3$.

Giải

b)
$$A = \left(\frac{a^{10}}{\sqrt[6]{b^5}} \right)^{-0,2} = a^{10 \cdot (-0,2)} \cdot b^{\left(\frac{-5}{6}\right) \cdot (-0,2)} = a^{-2} \cdot b^{\frac{1}{6}}.$$

Suy ra $\log_3 A = \frac{1}{6} \log_3 b - 2 \log_3 a$.

2.42. a) $\frac{3}{2}$;

b) -4 ;

c) $\frac{1}{2}$;

d) $-\frac{1}{2}$.

Giải. b) $2 \log_{\frac{1}{3}} 6 - \frac{1}{2} \log_{\frac{1}{3}} 400 + 3 \log_{\frac{1}{3}} \sqrt[3]{45}$

$$= \log_{\frac{1}{3}} 6^2 - \log_{\frac{1}{3}} 400^{\frac{1}{2}} + \log_{\frac{1}{3}} \left(\sqrt[3]{45}\right)^3$$

$$= \log_{\frac{1}{3}} \frac{36 \cdot 45}{20} = \log_{\frac{1}{3}} (9 \cdot 9) = \log_{3^{-1}} 3^4 = -\frac{4}{1} = -4.$$

2.43. a) 19 ;

b) 592 ;

c) $\frac{45}{2}$.

Giải. c) $72 \left(49^{\frac{1}{2} \log_7 9 - \log_7 6} + 5^{-\log \sqrt{5} 4} \right) = 72 \left(49^{\log_7 \frac{3}{6}} + 5^{\log_5 4^{-2}} \right)$

$$= 72 \left(\left(\frac{1}{2}\right)^2 + \frac{1}{16} \right) = \frac{72 \cdot 5}{16} = \frac{45}{2}.$$

2.44. a) $\frac{40}{9}$;

b) $4,86$.

Giải. a) $\log_6 x = 3\log_6 2 + 0,5\log_6 25 - 2\log_6 3$
 $= \log_6 2^3 + \log_6 5 - \log_6 3^2 = \log_6 \frac{8.5}{9} = \log_6 \frac{40}{9}.$

Suy ra $x = \frac{40}{9}.$

2.45. a) $\frac{\sqrt[3]{a^2}}{\sqrt[5]{b}}$;   b) $\sqrt[4]{a} \cdot \sqrt[7]{b^4}.$

2.46. a) $\log_2 10 > \log_5 30$;   b) $\log_5 3 > \log_{0,3} 2.$

c) $\log_3 5 > \log_7 4$;   d) $\log_3 10 > \log_8 57.$

Giải. a) $\log_2 10 > \log_2 8 = 3$; $\log_5 30 < \log_5 125 = 3.$

Suy ra $\log_2 10 > \log_5 30.$

c) $\log_3 5 > \log_3 3 = 1 = \log_7 7 > \log_7 4.$

2.47. a) -1 ;   b) 1 ;   c) 0 ;   d) $0.$

Giải. a) $\log_2 \left(2 \sin \frac{\pi}{12} \right) + \log_2 \cos \frac{\pi}{12} = \log_2 \left(2 \sin \frac{\pi}{12} \cos \frac{\pi}{12} \right)$
 $= \log_2 \sin \frac{\pi}{6} = \log_2 \frac{1}{2} = -1.$

2.48. *Giải.* a) Ta có $\log_{\frac{1}{2}} 3 = \frac{1}{\log_3 \frac{1}{2}}$ và $\frac{1}{\left| \log_3 \frac{1}{2} \right|} + \left| \log_3 \frac{1}{2} \right| > 2$

(theo công thức đổi cơ số của lôgarit, bất đẳng thức Cô-si và $\frac{1}{\left| \log_3 \frac{1}{2} \right|} \neq \left| \log_3 \frac{1}{2} \right|$).

Mặt khác, $\log_3 \frac{1}{2} < 0$ nên $-\frac{1}{\log_3 \frac{1}{2}} - \log_3 \frac{1}{2} > 2$, hay

$$\log_{\frac{1}{2}} 3 + \log_3 \frac{1}{2} < -2.$$

$$b) 4^{\log_5 7} = 7^{\log_5 4} \Leftrightarrow \log_4 4^{\log_5 7} = \log_4 7^{\log_5 4} \Leftrightarrow \log_5 7 = \log_5 4 \cdot \log_4 7.$$

Đẳng thức cuối cùng đúng suy ra đẳng thức đầu tiên đúng.

$$c) \text{ Ta có } \log_3 7 > 0, \log_7 3 > 0 \text{ và } \log_3 7 = \frac{1}{\log_7 3} \neq \log_7 3. \text{ Theo bất đẳng}$$

thức Cô-si, ta có

$$\frac{1}{\log_7 3} + \log_7 3 > 2, \text{ suy ra } \log_3 7 + \log_7 3 > 2.$$

$$d) 3^{\log_2 5} = 5^{\log_2 3} \Leftrightarrow \log_3 3^{\log_2 5} = \log_3 5^{\log_2 3} \Leftrightarrow \log_2 5 = \log_2 3 \cdot \log_3 5.$$

Đẳng thức cuối cùng đúng, suy ra đẳng thức đầu tiên đúng.

$$2.49. \bullet x = 1 \Rightarrow \log_{abc} x = 0 ;$$

$$\bullet x \neq 1 \Rightarrow \log_{abc} x = \frac{\alpha\beta\gamma}{\alpha\beta + \beta\gamma + \gamma\alpha}.$$

$$\text{Hướng dẫn. } \log_a b = \frac{1}{\log_b a}.$$

$$2.50. \text{ a) } \frac{ab+1}{a(8-5b)} ; \quad \text{ b) } \frac{5-b}{2a+2ab-4b+2}.$$

Hướng dẫn

$$\text{a) } \log_{54} 168 = \frac{\log_7 168}{\log_7 54} = \frac{\log_7 (3 \cdot 7 \cdot 8)}{\log_7 (2 \cdot 3^3)} = \frac{\log_7 3 + 1 + 3 \log_7 2}{\log_7 2 + 3 \log_7 3}.$$

Như vậy, để tính được $\log_{54} 168$ qua a, b ta cần tính được $\log_7 3, \log_7 2$ qua a, b .

Từ giả thiết $a = \log_7 12, b = \log_{12} 24$, ta tính được $\log_7 2, \log_7 3$ từ hệ phương trình

$$\begin{cases} 2 \log_7 2 + \log_7 3 = a \\ 3 \log_7 2 + \log_7 3 = ab. \end{cases}$$

$$b) \log_{25} 24 = \frac{1}{2} \log_5 24 = \frac{3}{2} \log_5 2 + \frac{1}{2} \log_5 3.$$

Ta cần tính $\log_5 2$ và $\log_5 3$ theo $a = \log_6 15$ và $b = \log_{12} 18$.

$$\text{Ta có } a = \log_6 15 = \frac{\log_5 15}{\log_5 6} = \frac{1 + \log_5 3}{\log_5 2 + \log_5 3} \quad (1)$$

$$\text{Ta có } b = \log_{12} 18 = \frac{\log_5 18}{\log_5 12} = \frac{\log_5 2 + 2 \log_5 3}{2 \log_5 2 + \log_5 3} \quad (2)$$

Từ (1) và (2), ta tính được $\log_5 2$ và $\log_5 3$ theo a và b .

2.51. -6.

$$\begin{aligned} \text{Giải. } A &= \log_4 \frac{x^2}{4} - 2 \log_4 (4x^4) = 2 \log_4 |x| - 1 - 2(1 + 4 \log_4 |x|) \\ &= -3 - 6 \log_4 |x| = -3 - 3 \log_2 |x|. \end{aligned}$$

Khi $x = -2$ thì $A = -3 - 3 \log_2 2 = -6$.

2.52. Hướng dẫn. Áp dụng định lí Py-ta-go $a^2 = c^2 - b^2 = (c + b)(c - b)$ và

$$\text{lưu ý rằng } \log_\alpha \beta = \frac{1}{\log_\beta \alpha}.$$

2.53. Giải. a) $a^{\log b} = b^{\log a} \Leftrightarrow \log a^{\log b} = \log b^{\log a}$

$$\Leftrightarrow \log b \cdot \log a = \log a \cdot \log b.$$

Đẳng thức cuối đúng suy ra đẳng thức đầu cũng đúng.

b) Làm tương tự.

2.54. a) 0 ;   b) 0 ;   c) $-\frac{1}{2}$;   d) 5.

2.55. a) $2 \ln^2 a + 2$;   b) 0.

$$\text{Hướng dẫn. Sử dụng } \log_\alpha \beta = \frac{1}{\log_\beta \alpha}.$$

2.56. a) 1 ;   b) 1 ;   c) 2.

Hướng dẫn. a) Đưa về lôgarit cơ số 3.

2.57. $2\ln e^3 < 8 - \ln \frac{1}{e}$.

2.58. a) $\approx 1,024$;   b) $\approx 0,693$.

Giải

a) $\log_{81} 90 = \frac{\log 90}{\log 81} = \frac{1 + 2 \log 3}{4 \log 3} \approx \frac{1 + 2 \cdot 0,4771}{4 \cdot 0,4771} \approx 1,024$.

b) $\ln 2 = \ln 10 \cdot \log 2 \approx 2,3026 \cdot 0,3010 \approx 0,693$.

2.59. a) $\frac{\sqrt{5a} \cdot c^4}{b^3}$;   b) $\frac{m^5 \sqrt[3]{n^2}}{\sqrt[4]{p}}$.

2.60. 227824.

Hướng dẫn.

$$\begin{aligned} p + 1 = 2^{756839} &\Rightarrow \log(p + 1) = 756839 \cdot \log 2 \approx 227823,68 \\ &\Rightarrow p + 1 \approx 10^{227823,68} \Rightarrow 10^{227823} < p + 1 < 10^{227824} \end{aligned}$$

2.61. $4\ln 2$; $9\ln 2$; $-3\ln 2$; $\frac{1}{2}\ln 2$; $3\ln 2$.

2.62. $2a + 2b$; $-2a - b$; $2b - 2a$; $11a + b$.

Giải. Tính biểu thức cuối

$$\begin{aligned} \ln 21 + 2\ln 14 - 3\ln(0,875) &= \ln 3 + \ln 7 + 2\ln 2 + 2\ln 7 - 3\ln(7 \cdot 0,5^3) \\ &= \ln 3 + 2\ln 2 - 3\ln 2^{-3} \\ &= 11\ln 2 + \ln 3 = 11a + b. \end{aligned}$$

2.63. Giải

$$\begin{aligned}\log_{15} 30 &= 1 + \log_{15} 2 = 1 + \frac{\log 2}{\log 3 + \log 5} \\ &= \frac{\log 3 + \log 5 + \log 2}{\log 3 + \log 5} \\ &= \frac{\log 3 + \log 10}{\log 3 + \log 5} = \frac{1 + p}{p + q}.\end{aligned}$$

2.64. $\approx 530,23\text{mmHg}$.

Hướng dẫn. Trước tiên tìm i từ đẳng thức

$$672,71 = 760.e^{1000.i} \quad (i \approx -0,00012).$$

Từ đó $p \approx 760.e^{3000.(-0,00012)}$.

2.65. a) Năm 2051 ;

b) Khoảng 25 năm.